

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ) – ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Όνοματεπώνυμο: .....

Κείμενο: Ραψωδία χ, στ. 329-378 (με παραλείψεις)

330 Τότε ο Ληώδης τρέχοντας προσπέφτει στου Οδυσσέα τα γόνατα
και τον ικέτευε με λόγια που πετούσαν σαν πουλιά:
«Πέφτω στα γόνατά σου· έλεος, Οδυσσέα, σπλαχνίσου με.
Εγώ ποτέ δεν πείραξα σε τούτο το παλάτι καμιά γυναίκα,
ποτέ υβριστικά δεν φέρθηκα με λόγια κι έργα αντίθετα
πολλές φορές δοκίμασα φρένο να βάλω στους μνηστήρες [...].
338 Εγώ ωστόσο, που μάντης ήμουν μόνο στις θυσίες, αθώς κινδυνεύω
να θανατωθώ, αφού δεν έχουν πια τα ευεργετήματα καμιάν ανταμοιβή.»
340 Άγρια και λοξά τον κοίταξε ο Οδυσσέας πανούργος:
«Αν λες πως μόνο μάντευες για των μνηστήρων τις θυσίες,
τότε γιατί τόσες φορές ευχήθηκες να μη χαρώ κι εγώ
μέρα γλυκιά του γυρισμού; Γιατί μαζί τους γύρευες
γυναίκα σου να κάνεις τη γυναίκα μου, να της γεννήσεις και παιδιά;
345 Λοιπόν, δεν θ' αποφύγεις τώρα τον φονικό σου θάνατο.» [...]
350 Και πάνω εκεί ο Φήμιος, του Τέρπιου ο γιος, ο αιιδός, πέτυχε
να ξεφύγει από τον μαύρο χάρο – αυτός που άθελά του
τραγουδούσε στους μνηστήρες.
Τώρα στα χέρια του κρατώντας τη γλυκόφθογη κιθάρα,
όρθιος στήθηκε στο μεσοπόρτι, ενώ ο νους του μοιρασμένος

355 γύρευε τη λύση: έξω να βγει από το μέγαρο και να προσφύγει ικέτης
στον βωμό του Δία, χτισμένο στον αυλόγυρο για τον μεγαλοδύναμο θεό,
όπου συχνά στο παρελθόν ο Οδυσσέας κι ο πατέρας του
έκαιγαν προς τιμήν του μεριά βοδίσια; Ή να προσπέσει στου Οδυσσέα τα
γόνατα,
να τον παρακαλέσει; Κι όπως το σκέφτηκε καλύτερα, αυτό του φάνηκε
360 ωφελιμότερο, του Οδυσσέα τα γόνατα ν' αγγίξει [...]:
366 «Πέφτω, Οδυσσέα, στα γόνατα· έλεος και σπλαχνίσου με.
Βάρος θα το 'χεις στην καρδιά σου, αν θανατώσεις αιιδό –
εμένα, που θεούς κι ανθρώπους τραγουδώ κι ευφραίνω. [...]
370-1 [...] Αν θες, κι εδώ για χάρη σου/μπορώ να τραγουδήσω, σε βλέπω σαν θεό.
Γι' αυτό κρατήσου, μη με σφάξεις με χαλκό. Μπορεί κι ο ακριβός σου γιος
να μαρτυρήσει, να σου το πει ο Τηλέμαχος, πως με το ζόρι κι άθελά μου
στα γλέντια των μνηστήρων τραγουδούσα· μ' έσερναν με τη βία μέσα,
375 αυτοί που ήσαν περισσότεροι κι είχαν μεγάλη δύναμη.»
Τα λόγια του άκουσε ο γενναίος Τηλέμαχος,
γύρισε στον πατέρα του κι από κοντά του μίλησε:
«Παρακαλώ κρατήσου, και μη χτυπάς έναν αθώο με το χάλκινο σπαθί σου.»

Ερωτήσεις

1. Με ποια κίνηση και με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο Ληώδης να γλιτώσει από την οργή του Οδυσσέα; Τι απ' όλα αυτά θα μπορούσε να του εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία, κατά τη γνώμη σας;

(4 Μονάδες)

---

2. Γιατί ο Οδυσσέας απορρίπτει την παράκληση του Ληώδη; Δικαιολογείται ή είναι άδικη, κατά τη γνώμη σας, η τελική του απόφαση να τον σκοτώσει;

(4 Μονάδες)

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

3. Σε ποιο σημείο του κειμένου ο Όμηρος αποδεικνύει ότι είναι παντογνώστης αφηγητής και με ποιον τρόπο;

(4 Μονάδες)

---

4. Με τι είδους χαρακτηριστικά παρουσιάζει ο Όμηρος τον Φήμιο στο κείμενο, θετικά ή αρνητικά; Να αναφέρετε ένα από αυτά και να εξηγήσετε γιατί ο Όμηρος επιλέγει να τον παρουσιάσει έτσι.

(4 Μονάδες)

---

5. Να εντοπίσετε και να αναφέρετε τα στοιχεία που μας δίνει το κείμενο σχετικά με τους βωμούς και τις διάφορες χρήσεις τους στη μυκηναϊκή εποχή (στα χρόνια του Οδυσσέα).

(4 Μονάδες)
